

**הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני
חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים
2009 ו-2010), התשס"ט-2009**

פרק ח': תחבורה

סעיף 27 – תיקון חוק כביש אגרה (מנהרות הכרמל)

- "(4) החלטת הממונה והחלטת המפקח לפי חלק י"ד לפקודת המכרות, למעט לפי פרק ד' לחלק האמור";
25. בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999³⁹, בסעיף 21, במקום "בהמלצת הקרן, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת" יבוא "בהמלצת הקרן".
26. בחוק שמירת הניקיון התשמ"ד-1984⁴⁰, בסעיף 111 –
- (1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וכן לשיקום אתרים לסילוק פסולת, לטיפול במפגעי אסבסט, ולפעולות חינוך והסברה לשמירה על איכות נאותה של הסביבה";
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "לפיתוח, הקמה וייעול של אמצעים חלופיים ולעידוד השימוש בהם" יבוא "למטרות כאמור בסעיף קטן (ב)".

פרק ח': תחבורה

27. בחוק כביש אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995⁴¹ –
- (1) בסעיף 1 –
- (א) אחרי ההגדרה "אגרה" יבוא:
- "אמצעי זיהוי" – אמצעי המיועד לשמש לזיהוי המנוי לצורך חיובו בתשלום אגרה וחיובים אחרים לפי הוראות חוק זה, שאישרה הרשות הממונה;

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 26 חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן – חוק שמירת הניקיון), כנוסחו לאחר תיקונו בחוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 9), התשס"ז-2007, קובע היטל על הטמנת פסולת באתרים לסילוק פסולת.
- סעיף 111 לחוק שמירת הניקיון קובע כי כספי ההיטל יתנהלו בחשבון נפרד בקרן לשמירת הניקיון וישמשו לפיתוח, להקמה ולייעול אמצעים חלופיים להטמנת פסולת שפגיעתם בסביבה פחותה מזו של ההטמנה ולעידוד השימוש בהם. כדי לאפשר ניצול מרבי של כספי ההיטל וכן לסייע לפעילויות סביבתיות נוספות, תחת מגבלות התקציב, מוצע לתקן את סעיף 111 לחוק שמירת הניקיון ולהרחיב את אפשרויות התמיכה מכספי היטל ההטמנה לנושאים של שיקום אתרים לסילוק פסולת, טיפול במפגעי אסבסט ופעולות חינוך והסברה לשמירה על איכות נאותה של הסביבה.
- סעיף 27 כללי
- בעת חקיקת חוק כביש אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק מנהרות הכרמל או החוק), במקביל לחקיקת חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק כביש חוצה ישראל), היתה שיטת הגבייה הידועה בעולם, זו המאפשרת גביית האגרה רק בטרם הכניסה לכביש. כיוון שכן, שני החוקים האמורים קבעו מנגנוני גבייה ואכיפה המתאימים לשיטת גבייה זו.
- טכנולוגיות גבייה שהתפתחו במשך השנים מאפשרות כיום שימוש במנגנוני גבייה מתקדמים המאפשרים לנהג
- והמפקח על המכרות לפי חלק י"ד לפקודת המכרות, כנוסחו המוצע בסעיף 23 להצעת החוק, מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, ולהוסיף בפרט 23 בתוספת הראשונה לחוק האמור, שעניינו איכות הסביבה, את האפשרות לעתור כאמור (למעט לעניין עיצום כספי שעתירה לגביו מוגשת לבית משפט שלום לפי סעיף 139 המוצע, כנוסחו בסעיף 23 להצעת החוק).
- סעיף 25 חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק הפיקדון), קובע הטלת פיקדון בסך 25 אג' על מכלי משקה.
- קנסות ועיצומים כספיים שהוטלו על פי חוק הפיקדון, המועברים לקרן לשמירת הניקיון ומתנהלים בחשבון נפרד, יכולים לשמש לעידוד המיחזור של מכלי משקה, לכל מטרה אחרת שתקדם את ביצועו של חוק הפיקדון או את אכיפת הוראותיו וכן למימוש מטרות הקרן לשמירת הניקיון לפי הוראות סעיף 10(ב) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.
- על פי הוראות סעיף 21 לחוק הפיקדון, לשם הוצאת כספי הפיקדון למטרות שפורטו לעיל נדרש אישור ועדת הכלכלה של הכנסת. הליך זה אורך זמן רב ובכך מקשה על השימוש בכספי הפיקדון ומביא להצטברות כספים בחשבון הפיקדון שאינם מנוצלים.
- מוצע על כן לתקן את סעיף 21 לחוק הפיקדון כך שתבוטל הדרישה לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לשימוש בכספי הפיקדון.

³⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 170.

⁴⁰ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

⁴¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 493.

"בעל הזיכיון" – כמשמעותו בסעיף 3;

"בעל רכב" – הבעל הרשום ברישיון הרכב⁴²;

(ב) אחרי ההגדרה "דרך" יבוא:

"הסכם שימוש" – הסכם להסדרת חיובים, כמשמעותו בסעיף 7ב;

"הפרשי הצמדה" – כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה;

"חוב חלוט" – חיוב שלא הוגש לגביו ערר כאמור בסעיף 12א וחלף המועד להגשת ערר כאמור, או שהערר לגביו נדחה ולא ניתן עוד לערער על ההחלטה שניתנה לגביו, או שניתן לגביו פסק דין חלוט;

"חוק פסיקת ריבית והצמדה" – חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁴²;

"חיוב" – חיוב בתשלום אגרה, בתשלום פיצוי והחזר הוצאות או בהפקדת עירבון, לפי הוראות חוק זה;

"חייב" – כמשמעותו בסעיף 7ג⁴²;

(ג) אחרי ההגדרה "חוזה זכיון" יבוא:

"מנוי" – מי שהתקשר בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון;

"עירבון" – סכום שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, שיש להפקידו אצל בעל הזיכיון, כנגד קבלת אמצעי זיהוי;

"פיצוי והחזר הוצאות" – כמשמעותם בסעיף 7ד;

"ריבית פיגורים" – כמשמעותה בסעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה⁴²;

(ד) אחרי ההגדרה "רכב" יבוא:

"רכב שיוך" – רכב שנקבע בהסכם שימוש כרכב שאליו ייוחסו החיובים אשר בהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (1)

להגדרה "אמצעי זיהוי" – מוצע כי הזיהוי של מנוי יהיה על פי אמצעי המותקן או שיותקן ברכב ושבאמצעותו יוכל בעל הזיכיון לזהות את המנוי הנוסע בכבישי מנהרות הכרמל לצורך חיובו בתשלום אגרה. המונח אמצעי זיהוי מוגדר באופן רחב, כדי שיהיה אפשר לעשות שימוש באמצעים שיפותחו בעתיד שאינם בהכרח תג חיוב ("פסקל"), המוכר מכביש חוצה ישראל.

בכפוף לאישורה של הרשות הממונה ולפירוט הטכניים ככל שיהיו קיימים בשוק, תהא אפשרות לניוד אמצעי זיהוי בין כלי רכב שונים. במקרה של ניוד אמצעי זיהוי כאמור, יחויב בתשלום אגרה בעליו של אמצעי הזיהוי (המנוי) ולא הבעלים הרשומים של הרכב שנסע בכבישי מנהרות הכרמל.

להגדרה "רכב שיוך" – "רכב שיוך" הוא רכב שנקבע בהסכם בין מנוי לבין בעל הזיכיון ושאליו ייוחסו החיובים שבהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם. כך למשל ייוחסו החיובים של המנוי לרכב השיוך לצורך הפעלת הסנקציות של אי-חידוש הרישיון או מניעת שינוי הבעלות ברכב

הרכב להתקשר בהסכם עם בעל הזיכיון ולשלם בעבור הנסיעה בכביש גם לאחר ביצוע הנסיעה. חוק כביש חוצה ישראל תוקן זה מכבר כדי לאפשר גבייה באמצעים מתקדמים ואילו חוק מנהרות הכרמל טרם תוקן, ולפיכך במתכונתו הנוכחית אינו מעניק לזכיון את הוודאות הנדרשת כדי להפעיל מנגנון גבייה טכנולוגי מתקדם. בעל הזיכיון נמצא כעת בשלבי הקמה מתקדמים של המנהרות ולפיכך אפיון מערכת הגבייה נדרש בחודשים הקרובים.

גביית אגרה במסגרת החוק הקיים עלולה לגרום הן לרמת שירות נמוכה והן לעומסי תנועה בכניסות לכבישי מנהרות הכרמל. מתוך מטרה לשפר את רמת השירות הצפויה בכבישי מנהרות הכרמל ולמנוע את עומסי התנועה הצפויים בכניסות לכבישים עם פתיחתם, מוצע לתקן את חוק מנהרות הכרמל כך שיאפשר לזכיון לעשות שימוש באמצעי גבייה אלקטרוניים. התיקון יבטיח לזכיון ודאות בגביית האגרה, גם בגבייה שתיעשה לאחר מועד הנסיעה בכביש.

כמו כן מוצע לקבוע מנגנוני ערר וקבילות ראיות שיסייעו להכריע במחלוקות הקשורות בהפעלת כבישי מנהרות הכרמל ובגביית אגרה בעד הנסיעה בהם, ביעילות מרבית.

⁴² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

"הרשות הממונה" – רשות מנהרות הכרמל כמשמעותה בחוזה הזיכיון, שמינתה הממשלה;

"השר" – שר התחבורה והבטיחות בדרכים;

(2) בסעיף 4, אחרי פסקה (6) יבוא:

"(7) אופן החיוב באגרה וקביעת הדרכים לגבייתה, לרבות באמצעות מערכת המופעלת באופן אלקטרוני או באופן אחר (בחוק זה – מערכת גביית האגרה).";

(3) בסעיף 7 –

(א) בפסקה (2), במקום "לגביית אגרה" יבוא "לזיהוי החיוב ולגביית האגרה";

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) סמכות לגבות אגרה וחיובים אחרים לפי הוראות חוק זה.";

(4) אחרי סעיף 7 יבוא:

"תנאים לשימוש 7.א. (א) לא ינהג אדם ברכב בכבישי מנהרות הכרמל, אלא אם בכבישי מנהרות הכרמל כן מתקיים אחד מאלה:

(1) ברכב קיים אמצעי זיהוי או שמותרת כניסתו לכבישי מנהרות הכרמל אף ללא אמצעי כאמור, הכל על פי הסכם שימוש תקף;

(2) האגרה בעד אותה נסיעה שולמה בכניסה לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם, והיציאה מכבישי מנהרות הכרמל נעשתה ביציאה המיועדת למשלמי אגרה כאמור בפסקה זו, ככל שהרשות הממונה אישרה את קיומה של יציאה מיועדת כאמור, והכל בכפוף להוראות שקבע בעל הזיכיון לעניין זה, באישור הרשות הממונה;

ד ב ר י ה ס ב ר

להפעלה ולאחזקה של מיתקנים לזיהוי החיוב, וכן סמכות לגבות אגרה וחיובים אחרים לפי החוק. סמכויות דומות קיימות בסעיף 22 לחוק נתיבים מהירים.

לפסקה (4)

לסעיף 7א המוצע

מוצע לאפשר לבעל זיכיון, בכפוף לחוזה הזיכיון ובודומה לקבוע בסעיף 33 לחוק נתיבים מהירים, לקבוע תנאים המגבילים את אופן השימוש בכבישי מנהרות הכרמל, כך שהכניסה לכבישים תותר רק לאלה:

– למנויים אשר התקשרו מראש בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון, בין אם בהסכם שימוש שלפיו יותקנו ברכב אמצעי זיהוי ובין אם בהסכם שימוש שלפיו מותרת הנסיעה בכבישים אף בלא אמצעי זיהוי (כגון מנויי וידאו);

– למי ששילמו את האגרה בכניסה לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם ויצאו מהכבישים ביציאה שיועדה למשלמי אגרה כאמור, ככל שהרשות הממונה אישרה קיומה של יציאה ייעודית כאמור, בכפוף להוראות שקבע בעל הזיכיון לעניין זה באישור הרשות הממונה. מיקום עמדת התשלום יכול שיהיה בכניסה לכבישים או ביציאה

במקרה של איתשלומו חיובים, לפי סעיף 17 לחוק, כנוסחו המוצע בפסקה (4) של סעיף 27 להצעת החוק. (לעניין זה ראו גם דברי הסבר לסעיף 7ב לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 27(4) להצעת החוק).

להגדרה "הרשות הממונה" – הרשות הממונה היא הגוף שמינתה הממשלה לצורך הפיקוח על בעל הזיכיון ועל קיום הוראות חוזה הזיכיון. הרשות הממונה מכונה, בחוזה הזיכיון ובהחלטת הממשלה שבה מונתה (החלטה מס' 5033 מחדש מאי 1999) "רשות מנהרות הכרמל" (ובאנגלית, CTA – CARMEL TUNNELS AUTHORITY).

לפסקה (2)

סעיף 4 לחוק מנהרות הכרמל מפרט את הנושאים שייכללו בחוזה הזיכיון. מוצע להוסיף את פסקה (7), המחייבת לכלול בחוזה הזיכיון התייחסות לדרך גבייתה של האגרה, לרבות באופן אלקטרוני, וזאת בדומה לקבוע בסעיף 22 לחוק נתיבים מהירים, התש"ס-2000 (להלן – חוק נתיבים מהירים), ובסעיף 4 לחוק כביש חוצה ישראל.

לפסקה (3)

מוצע להרחיב את סמכויות בעל הזיכיון, לעניין הפעלת כבישי מנהרות הכרמל, כך שיכללו גם סמכות להצבה,

(3) מתקיים תנאי אחר שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, המתיר את כניסת הרכב לכבישי מנהרות הכרמל;

(4) חל פטור מתשלום אגרה לגבי אותה נסיעה, לפי הוראות חוק זה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על נהיגה ברכב שאין לעכב או למנוע את נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל לפי חוק זה.

הסכם שימוש 7.ב. (א) המבקש להסדיר מראש את אופן חיובו באגרה ובחייבים אחרים לפי הוראות חוק זה, בשל נסיעות ברכב בכבישי מנהרות הכרמל, יתקשר לשם כך בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון.

(ב) הסכם שימוש כאמור בסעיף קטן (א) יכלול, בין השאר, הוראות בעניין השימוש באמצעי זיהוי והפקדת עירבון, ככל שבחר המנוי בשימוש באמצעי כאמור, וכן הוראות לעניין אופן תשלום האגרה וחייבים אחרים לפי חוק זה, באחת מדרכים אלה לפי בחירת המנוי:

(1) תשלום באמצעות כרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986⁴⁵;

(2) תשלום באמצעות הוראת קבע בבנק;

(3) תשלום בדרך אחרת ובתנאים כפי שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ככל שהמנוי יחפוץ בכך, וכן יתאפשר למנוי לשלם אגרה בשל הנסיעות בכבישי מנהרות הכרמל באמצעי תשלום שונים, כגון: תשלום באמצעות כרטיס אשראי, תשלום באמצעות הוראת קבע בבנק או תשלום בדרך אחרת ובתנאים אחרים כפי שאישרה הרשות הממונה.

מוצע כי בעל הזיכיון, באישור הרשות הממונה, יהיה רשאי לדרוש, כתנאי להתקשרות בהסכם עם מנוי, כי ייקבע בהסכם רכב שיוך. בדומה לקבוע בחוק נתיבים מהירים, רכב שיוך הוא רכב אשר אליו ייוחסו החיובים שבהם יחויב המנוי לצורך אכיפתם (ראו דברי הסבר להגדרה "רכב שיוך" שבפסקה (1) של סעיף 27 להצעת החוק). בדרך זו יהיה ניתן לייחס את החיובים של המנוי לרכב השיוך לצורך הפעלת סנקציה כדוגמת אי-חידוש רישיון רכב או מניעת שינוי בעלות ברישיון במקרה של אי-תשלום חיובים (ראו סעיף 17 לחוק, כנוסחו המוצע בפסקה (4) של סעיף 27 להצעת החוק).

קביעתו של רכב כרכב שיוך נועדה לאפשר לנהג העושה שימוש בכבישים ברכב שאינו בבעלותו, להתקשר בהסכם עם בעל הזיכיון, שכן רכב השיוך יכול שיהיה רכבו

מהם, לפי קביעת בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, ובהתאם למקום השתלבותו של הרכב בכבישים;

– למי שעמד בתנאי אחר שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה המתיר את השימוש בכבישי מנהרות הכרמל. המטרה במתן אפשרות לקבוע תנאי אחר לשימוש בכבישים אלה היא לאפשר גמישות לבעל הזיכיון להתיר, באישור הרשות הממונה, שימוש ברכבי תשלום שאינן אפשריות היום אך ייתכן שיהיו אפשריות בעתיד.

עוד מוצע להבהיר כי הוראות מגבילות כאמור לא יחולו לגבי מי שניתן לו פטור מתשלום אגרה לפי הוראות החוק או שלפי הוראות החוק אין לעכב או למנוע את נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל.

לסעיף 7ב המוצע

מוצע לאמץ הוראה דומה להוראת סעיף 3ג לחוק נתיבים מהירים, ולאפשר הסדרה מראש של אופן החיוב באגרה או בחיובים אחרים לפי החוק בדרך של התקשרות כמנוי בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון. במסגרת הסכם השימוש יוסדר אופן השימוש באמצעי זיהוי על ידי המנוי,

⁴⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

(ג) בעל הזיכיון רשאי לדרוש, באישור הרשות הממונה, כתנאי להתקשרות בהסכם שימוש שבו נקבע אופן תשלום מסוים מהמנויים בסעיף קטן (ב), כי ייקבע בהסכם רכב שיוך, בהסכמה בכתב ומראש מאת בעל הרכב האמור.

החייב בתשלום אגרה 17. (א) היה לגבי רכב, בעת נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל, הסכם שימוש תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה – המנוי.

(ב) לא היה לגבי רכב, בעת נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל, הסכם שימוש תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה – בעל הרכב במועד הנסיעה, אלא אם כן שולמה האגרה בעד אותה נסיעה בעת כניסת הרכב לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם, לפי הוראות סעיף 7א(א)(2).

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו אם המנוי או בעל הרכב, לפי העניין, הוכיח כי הרכב או אמצעי הזיהוי ששימש לצורך חיובו בתשלום האגרה, נגנב ממנו.

פיצוי והחזר הוצאות 17. (א) בעל הזיכיון רשאי לדרוש מכל אחד מהמפורטים להלן, פיצוי והחזר הוצאות שנקבעו לכך לפי סעיף קטן (ב):

(1) אדם שלא שילם חיוב שהוא חייב בתשלומו לפי חוק זה;

(2) אדם שיצא מכבישי מנהרות הכרמל שלא ביציאה המיועדת לו כאמור בסעיף 7א(א)(2);

(3) אדם שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את חיובו באגרה או שפגע במערכת גביית האגרה באופן אחר;

(4) אדם שעוכבה יציאת רכבו מכבישי מנהרות הכרמל או שרכבו פונה מהם, לפי הוראות סעיף 12;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 7ד המוצע

מוצע לאמץ את הוראות סעיף 12 לחוק כביש חוצה ישראל והוראות סעיף 4 לחוק נתיבים מהירים ולאפשר לבעל הזיכיון לגבות פיצוי והחזר הוצאות ממי שעשה שימוש בכבישי מנהרות הכרמל בלי ששילם חיוב המוטל עליו לפי החוק או ממי שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את חיובו באגרה או שפגע במערכת גביית האגרה באופן אחר, או ממי שרכבו עוכב או פונה מכבישי מנהרות הכרמל לפי הוראות סעיף 12 לחוק מנהרות הכרמל, כנוסחו בסעיף 27(6) להצעת החוק. כן מוצע להטיל פיצוי והחזר הוצאות על מי שיצא מכביש מנהרות הכרמל שלא ביציאה שיועדה לו, ככל שהרשות הממונה אישרה את קיומה של יציאה כאמור (ראו דברי הסבר לסעיף 7א לחוק, כנוסחו המוצע בפסקה (4) של סעיף 27 להצעת החוק).

עוד מוצע כי סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות שייגבו מכל אחד ואחד מהמנויים לעיל, ייקבעו בתקנות על ידי שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השר), בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

של המנוי עצמו או רכב שבעליו הוא אדם או תאגיד אחר. במקרה האחרון, קביעת רכב השיוך תיעשה בהסכמת בעל הרכב. כך למשל, אדם שלרשותו עומדים שני כלי רכב, האחד רכב פרטי הרשום על שמו או על שם בן משפחתו והשני רכב הרשום על שם מעבידו, יוכל לרשום את רכבו הפרטי כרכב שיוך. באופן זה לא תידרש הסכמתו של המעביד לנסיעה בכבישי מנהרות הכרמל, משום שהחיוב באגרה וטסקציות ככל שיוטלו, ייוחסו לרכבו הפרטי של העובד.

לסעיף 17 המוצע

בדומה להוראות סעיף 3ד לחוק נתיבים מהירים מוצע כי החיוב באגרה בגין שימוש בכבישי מנהרות הכרמל יחול על המנוי שנקבע בהסכם שימוש לגבי הרכב, ואם אין לגבי הרכב הסכם שימוש תקף – על בעל הרכב במועד הנסיעה בכבישים. כדי להגן על בעלי רכב ומנויים שרכבם או אמצעי הזיהוי שבו נגנב מהם, מוצע שלא להחיל עליהם את הוראות הסעיף המוצע, אם הוכיחו כי אכן כלי הרכב או אמצעי הזיהוי ברכב נגנב מהם.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע את סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות, שישולמו בידי כל אחד מהמפורטים בסעיף קטן (א).

77. (א) בסעיף זה, "המועד הקובע" – המועד שבו הפך חיוב לחוב חלוט.

(ב) חוב חלוט שלא שולם, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים מהמועד הקובע, ייתווספו עליו הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, מהמועד הקובע ועד לתשלום בפועל.

(ג) הוגשה בקשה לפי סעיף 1א81 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967⁴⁴, לביצוע בהוצאה לפועל של חוב חלוט, הפרשי הצמדה או ריבית פיגורים, והוגשה בקשה להארכת מועד להגשת ערר או להגשת בקשת רשות ערעור לפי סעיף 12א, רשאים ועדת הערר או בית המשפט, לפי העניין, או ראש ההוצאה לפועל, להורות על עיכוב הליכי הוצאה לפועל כאמור; על החלטת ועדת ערר בעניין עיכוב הליכי הוצאה לפועל יחול סעיף 12א(ג), כאילו היתה החלטה סופית.

77. (א) לא שילם חייב חובות חלוטים בשל שלושה חשבונות שונים שנשלחו לו בעד נסיעות בכבישי מנהרות הכרמל, יחולו הוראות אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק (כך שאם תתקבל הבקשה יפסיק החוב להיות חלוט וממילא לא יהיה ניתן להמשיך בהליכי הוצאה לפועל לגביו).

עוד מוצע כי על החלטת ועדת ערר בעניין עיכוב הליכי הוצאה לפועל יחול סעיף 12א(ג) לחוק, בנוסחו המוצע בסעיף 27(7). כאילו היתה החלטה סופית. דהיינו, היא תהיה ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי, אם ניתנה רשות לכך מאת בית המשפט, בתוך המועדים שקבע השר.

לסעיף 17 המוצע

מוצע לאמץ מנגנון דומה למנגנון שנקבע בסעיף 4ב לחוק נתיבים מהירים ובסעיף 101 לחוק כביש חוצה ישראל לגבי אי-חידוש רישיון רכב בשל אי-תשלום חובות חלוטים. לפי המוצע, במקרים שבהם החייב לא שילם חובות חלוטים בשל שלושה חשבונות שונים שנשלחו לו בעד נסיעות בכבישי מנהרות הכרמל, לא תחדש רשות הרישוי את רישיון הרכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או את רישיון רכב השיוך שאליו מיוחסים החובות, בתנאי שהן בעל הרישיון והן רשות הרישוי ימציאו לחייב הודעות ולפיהן לא יחודש רישיון הרכב אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים (ובכלל זה הפרשי הצמדה וריבית הפיגורים) עד למועד חידוש רישיון הרכב. כדי לתת לחייב התרעה מספקת לפני נקיטת סנקציה של אי-חידוש רישיון הרכב, מוצע שהודעה כאמור תישלח לחייב 90 ימים לפחות לפני מועד חידוש רישיון הרכב.

לסעיף 77 המוצע

מוצע להסדיר תשלום הפרשי הצמדה וריבית לבעל הזיכיון בשל איחור בתשלום חוב חלוט. בניגוד להוראות סעיפים 112 לחוק כביש חוצה ישראל, כפי שהוחלו בסעיף 5 לחוק נתיבים מהירים, מוצע כי לא תיגבה תוספת פיגורים בשיעור של 25% בשל איחור בתשלום החוב וכי ייגבו הפרשי הצמדה וריבית פיגורים בלבד, כמפורט להלן:

– מוצע כי בשל חיוב כהגדרתו המוצעת בסעיף 27(1) להצעת החוק, דהיינו "חיוב בתשלום אגרה, או פיצוי והחזר הוצאות", אשר לא שולם בתוך 30 ימים מן המועד הקובע, שהוא המועד שבו הפך החיוב לחוב חלוט כהגדרתו המוצעת, דהיינו, "חיוב שלא הוגש לגביו ערר כאמור בסעיף 12א וחלף המועד להגשת ערר כאמור, או שהערר לגביו נדחה ולא ניתן עוד לערער על החלטה שניתנה לגביו, או שניתן לגביו פסק דין חלוט", תשתלם עליו תוספת של הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, כמשמעותה בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מהמועד הקובע ועד לתשלום בפועל.

– מוצע לאפשר לוועדת הערר או לבית המשפט, לפי העניין, ולראש ההוצאה לפועל להורות על עיכוב הליכי הוצאה לפועל לפי סעיף 1א81 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, לביצוע חוב חלוט והתוספת עליו, שהם בגדר תביעה על סכום קצוב כמשמעותה בסעיף האמור, אם הוגשה בקשה להארכת מועד להגשת ערר או להגשת בקשת רשות ערעור לפי סעיף 12א לחוק, בנוסחו המוצע בסעיף 27(7) להצעת

⁴⁴ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

(1) רשות הרישוי כהגדרתה בפקודת התעבורה (בסעיף זה – רשות הרישוי), לא תחדש את רישיון הרכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או את רישיון רכב השייך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי העניין, ובלבד שבעל הזיכיון ורשות הרישוי המציאו לבעל הרכב הודעות שלפיהן לא יחודש רישיון הרכב אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים לפני מועד חידוש הרישיון האמור; הודעות לפי פסקה זו יישלחו בדואר רשום 90 ימים לפחות לפני מועד חידוש רישיון הרכב;

(2) רשות הרישוי לא תבצע כל שינוי ברישום הבעלות ברכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או ברכב השייך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי העניין, ובלבד שבעל הזיכיון המציא הודעות כמפורט להלן:

(א) הודעה לרשות הרישוי על אי תשלום החובות החלוטים בשל הרכב או רכב השייך, לפי העניין;

(ב) הודעה לבעל הרכב שלפיה לא יבוצע כל שינוי ברישום הבעלות ברכב או ברכב השייך, לפי העניין, אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים; הודעה לפי פסקת משנה זו תישלח בדואר רשום לא יאוחר מיום עסקים אחד לאחר משלוח ההודעה לרשות הרישוי לפי פסקת משנה (א).

(ב) הוראות סעיף קטן (א)(2) לא יחולו על שינוי רישום בעלות ברכב בשל מכר על ידי רשות לפי סעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח-1968⁴⁵, ולענין זה יחולו על מלוא החובות החלוטים הוראות סעיף 34 לחוק האמור.

(ג) בסעיף זה –

”חשבון” – הודעה על חיוב או על כמה חיובים, בתקופה מסוימת, לגבי כלי רכב מסוים;

”מלוא החובות החלוטים” – החובות החלוטים בתוספת הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, ככל שהחייב חב בהם.”;

(5) בסעיף 9(א), במקום ”אלא בשל אי תשלום אגרה שיש לשלמה לפי חוק זה” יבוא ”אלא לפי הוראות חוק זה”;

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור, ובלבד שבעל הזיכיון הודיע על כך לרשות הרישוי ואף הודיע על כך לבעל הרכב בתוך יום עסקים אחד ממועד הודעתו לרשות הרישוי.

עוד מוצע, כדי למנוע מצב שבו תשונה הבעלות ברכב שיש לגביו חובות חלוטים, ובעל הרכב החדש לא יוכל לחדש את רישיון הרכב בשל חובות המוכר, כי רשות הרישוי תמנע שינויים בבעלות הרכב בשל חובות חלוטים

⁴⁵ ס”ח התשכ”ח, עמ’ 98.

(5) בסעיף 9(א), במקום "אלא בשל אי תשלום אגרה שיש לשלמה לפי חוק זה" יבוא "אלא לפי הוראות חוק זה";

(6) במקום סעיף 12 יבוא:

"סמכות עיכוב, 12. (א) המדינה, בעל הזיכיון או מי מטעמם, לפי העניין, רשאים למנוע כניסת רכב לכבישי מנהרות הכרמל או לעכב יציאת רכב מכבישים אלה, ולהורות לנוהג ברכב לפנותו מהם לדרך שיוורה לו, אם יש להם יסוד סביר להניח כי מתקיים אחד מאלה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לסכן את עוברי הדרך:

מניעת כניסה או הרחקה של רכב מכבישי מנהרות הכרמל

(1) הנהיגה בכבישי מנהרות הכרמל אסורה לפי הוראות חוק זה או הוראות כל דין אחר;

(2) לא שולם חוב חלוט בשל נסיעה באותו רכב בכבישי מנהרות הכרמל או שהרכב הוא רכב שיוך שאליו מיוחס חוב חלוט שלא שולם בשל נסיעה בכבישים אלה;

(3) נעשה מעשה ביחס לרכב שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה;

(4) הנהג או אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה בכבישי מנהרות הכרמל.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא תעוכב יציאת רכב מכבישי מנהרות הכרמל רק בשל אי־תשלום חוב חלוט כאמור בסעיף קטן (א)(2).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 12(א) לחוק, כנוסחו היום, שעניינה האפשרות לתבוע את האגרה וכן החזר הוצאות ופיצוי בשל נזק שנגרם על ידי מי שלא שילם אגרה כחוק, ואין עוד צורך בסעיף קטן (ב) של סעיף 12 האמור, שעניינו קביעת הוראות לעניין החזר הוצאות ופיצוי.

זהו נוסח סעיף 12 לחוק שמוצע להחליפו:

"סמכויות לענין אכיפת תשלום

"12. (א) המדינה, בעל הזיכיון או מי מטעמם, לפי הענין, רשאים –

- (1) למנוע כניסה לכבישי מנהרות הכרמל ממי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, וכן לעכב את היציאה מהם של רכב שבשלו לא שולמה אגרה כאמור;
- (2) לדרוש ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) לפנות את רכב מכבישי מנהרות הכרמל לדרך שיוור לו; לא מילא אחר הדרשה – לגרום לפינוי רכבו ולחייבו בהחזר הוצאות הכרוכות בכך;
- (3) לתבוע ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) את האגרה שהוא חייב בתשלומה, החזר הוצאות ופיצוי בשל נזק שנגרם.

(ב) שר התחבורה רשאי לקבוע הוראות לענין החזר ההוצאות והפיצוי לפי סעיף קטן (א)(2) ו־(3).

מוצע כי ההוראות בדבר אי־שינוי הבעלות על הרכב לא יחולו על שינוי רישום בעלות בשל מכר על ידי בית משפט, לשכת הוצאה לפועל או רשות אחרת על פי דין, וכי במקרה זה ישולמו החובות מתוך פדיון המכירה.

לפסקאות (5) ו־(6)

מוצע להרחיב את סמכותם של המדינה ושל בעל הזיכיון למנוע נסיעה בכבישי מנהרות הכרמל, לעכב יציאת רכב מכבישים אלה ולדרוש פינוי של רכב מהם, בדומה לסמכויות פקח לפי סעיף 74 לחוק נתיבים מהירים, בהתקיים אחד מאלה:

1. הנהיגה בכבישי מנהרות הכרמל אסורה לפי הוראות החוק או הוראות כל דין אחר;
 2. לא שולם חוב חלוט בשל נסיעה באותו רכב בכבישי מנהרות הכרמל או שהרכב הוא רכב שיוך שאליו מיוחס חוב חלוט שלא שולם בשל נסיעה בכבישים; ואולם בשל אי־תשלום חוב חלוט יהיה ניתן למנוע כניסת רכב לכבישי מנהרות הכרמל אך לא יהיה ניתן לעכב את יציאתו מהם;
 3. נעשה מעשה ביחס לרכב שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה;
 4. הנהג או אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה בכבישי מנהרות הכרמל.
- לאור הוספת סעיף 7ד הקובע הוראות לענין פיצוי החזר הוצאות לבעל הזיכיון, אין עוד צורך בפסקה (3) של

(ג) סירב הנוהג ברכב למלא אחר הוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) רשאים המנויים בסעיף קטן (א) רישה, לגרום לפינוי הרכב מכבישי מנהרות הכרמל;

(7) אחרי סעיף 12 יבוא:

“ועדות ערר 12א. (א) מי שחולק על חיוב או מי שרואה את עצמו נפגע מהפעלת סמכויות בעל הזיכיון לפי חוק זה, רשאי, בתוך 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב או ממועד הפעלת הסמכויות כאמור, לערור על כך לפני ועדת ערר; בערר לפי סעיף זה יהיה בעל הזיכיון המשיב; לענין זה –

(1) הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה על החיוב בדואר רגיל לכתובת למשלוח דואר כמשמעותה בסעיף 2 לחוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005⁴⁶, של החייב, חזקה כי ההודעה התקבלה בידי החייב בתום 15 ימים מהיום שנשלחה, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה;

(2) הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה על החיוב בדואר רשום לכתובת האמורה בפסקה (1), חזקה כי ההודעה התקבלה בידי החייב בתום 15 ימים מהיום שנשלחה, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה.

(ב) ועדות ערר יהיו של שלושה חברים כל אחת, והם:

(1) מי שכשיר להתמנות לשופט של בית משפט שלום, שמינה שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7)

לסעיף 12א המוצע

מוצע לקבוע כי מי שחולק על חיוב או מי שרואה עצמו נפגע מהפעלת סמכויות בעל הזיכיון לפי החוק יהיה רשאי לערור על כך לפני ועדת ערר שתוקם לענין זה. ההוראה המוצעת דומה להוראות סעיף 4ח לחוק נתיבים מהירים ולהוראות סעיף 12ב לחוק כביש חוצה ישראל, בשינויים מסוימים.

בדומה לקבוע בסעיף 4ח(א) לחוק נתיבים מהירים מוצע לקבוע כי המועד להגשת ערר יהיה 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב (ולא 30 הימים הקבועים בסעיף 12ב לחוק כביש חוצה ישראל), וזאת בהתאמה למועד להגשת ערר הקבוע בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק בתי דין מינהליים).

כדי למנוע אי־בהירות לענין מועד קבלת ההודעה על החיוב, מוצע לקבוע חזקה ולפיה מועד קבלת ההודעה על החיוב שממנו יימנו 45 הימים להגשת ערר, יהיה 15 ימים מהיום שלגביו הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה

בדואר רגיל לכתובת למשלוח דואר כמשמעותה בסעיף 2 לחוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005, אלא אם כן הוכיח החייב כי לא קיבל את ההודעה. מוצע כי אם נשלחה ההודעה בדואר רשום יראו אותה כאילו התקבלה בידי החייב, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו (ולא, למשל, עקב הימנעותו מלקבלה).

בדומה לסעיף 4ח(ב) לחוק נתיבים מהירים, מוצע לקבוע כי בוועדת הערר יהיה חבר נציג השר מקרב עובדי משרדו (ולא נציג הרשות הממונה כפי שקבוע בחוק כביש חוצה ישראל). מכיוון שהערר הוא על הפעלת הסמכויות בידי בעל הזיכיון, מוצע כי חבר ועדת הערר לא יהיה חבר הרשות הממונה המנחה את בעל הזיכיון בהפעלת סמכויותיו אלה.

עוד מוצע לקבוע כי ועדת הערר תפעל על פי הוראות חוק בתי הדין המינהליים, והחלטותיה יהיו נתונות לערעור ברשות לפני בית המשפט המחוזי בתוך המועד שיקבע השר. הוראה דומה מצויה בסעיף 4ח(ג) לחוק נתיבים מהירים ובסעיף 12ב(ג) לחוק כביש חוצה ישראל.

⁴⁶ ס"ח התשס"ה, עמ' 998.

(2) עובד משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, שמינה השר;

(3) נציג ציבור שמינו השר ושר האוצר.

(ג) הוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992⁴⁷, יחולו על ועדת הערר, בשינויים המחויבים מחוק זה, ואולם החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי אם ניתנה רשות לכך מאת בית המשפט המחוזי, בתוך המועד שיקבע השר.

(ד) העורר לוועדת ערר לפי הוראות סעיף קטן (א), או המערער לבית המשפט המחוזי לפי הוראות סעיף קטן (ג), ימציא עותק מהערר או מהערעור, לפי העניין, לרשות הממונה; ראתה הרשות הממונה שעניין ציבורי שהוא בתחום תפקידיה או סמכויותיה לפי חוק זה או לפי חוזה הזיכיון עלול להיות מושפע או כרוך בהליך של ערר או ערעור לפי סעיף זה, רשאית היא להתייצב באותו הליך ולהשמיע את עמדתה.

רשומה אלקטרונית 12.ב. (א) בסעיף זה –
- ראייה קבילה

"פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁴⁸;

"רשומה אלקטרונית" – כל אחד מאלה:

(1) צילום שנעשה במצלמה או במסרטה המופעלות באופן אלקטרוני או באופן אחר;

(2) מידע שנקלט או שנשמר באמצעים אלקטרוניים, דיגיטליים או אופטיים, כשהוא נראה, נקרא או מאוחזר באמצעים כאמור, לרבות פלט.

(ב) רשומה אלקטרונית שהוגשה בדרך שנקבעה בתקנות לפי סעיף קטן (ג)(1) ו-(2) תהיה ראייה קבילה בכל הליך משפטי ובכל הליך לפי הוראות חוק זה, לגבי –

ד ב ר י ה ס ב ר

רשומה אלקטרונית כהגדרתה בסעיף המוצע, אף אם אינה צילום במצלמה או במסרטה (למשל קובץ מחשב המשמר את נתוני אמצעי הזיהוי שנקלטו על ידי מיתקן לקריאתם המוצב בכבישים) תוכל לשמש כראיה קבילה ביחס לשלושה ממדים: הראשון, קיומו הפיזי של אמצעי הזיהוי או מספר הרישום המופיע על לוחית הזיהוי של הרכב; השני, מקום הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב; השלישי, זמן הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב. הרחבת האמצעים העשויים לשמש כראיה נועדה לתת מענה לשימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים.

כמו כן, כדי להתגבר על "כלל הראיה הטובה ביותר" מוצע לקבוע, כי הגשת רשומה אלקטרונית שהיא פלט מחשב, בהליך משפטי, לא תיחשב כהגשת העתק אלא כהגשת מקור.

כמו כן מוצע, כפי שנקבע בסעיף 4(ד) לחוק נתיבים מהירים, לחייב מסירת עותק לרשות הממונה מכל ערר ומכל ערעור שיוגשו לפי הסעיף המוצע, ולאפשר לרשות להתייצב בהליך ולהשמיע את עמדתה במקרה שהערר או הערעור מעוררים שאלות עקרוניות בעלות השלכה, בין השאר, על כלל משתמשי כבישי מנהרות הכרמל או על אופן הפעלתם.

לסעיף 12 ב המוצע

מוצע לאמץ את נוסח סעיף 4ט לחוק נתיבים מהירים (הדומה לסעיף 12א לחוק כביש חוצה ישראל, בשינויים מסוימים) ולקבוע כי צילום שנעשה במצלמה או במסרטה יהיה קביל כראיה בכל הליך משפטי.

מוצע לאמץ את ההרחבה שבוצעה בחוק נתיבים מהירים לעומת חוק כביש חוצה ישראל, ולקבוע שכל

⁴⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

⁴⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

- (1) אמצעי הזיהוי, או מספר הרישום של הרכב המופיעים בלוחית הזיהוי שלו, כפי שנקלטו ברשומה האלקטרונית;
- (2) מקום הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב בעת קליטת הנתונים לגביהם ברשומה האלקטרונית;
- (3) זמן הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב שלגביהם נקלטו נתונים ברשומה האלקטרונית במקום האמור בפסקה (2), כפי שצוין ברשומה האלקטרונית.
- (ג) שר המשפטים יקבע –
- (1) כללים לפיקוח ולבקרה על המכשירים המפיקים את הרשומות האלקטרוניות ועל הרשומות האלקטרוניות המוגשות כראיות, והטיפול בהם;
- (2) אופן הגשת רשומות אלקטרוניות שנעשו לפי סעיף זה;
- (3) כללים להגשתם של ראיות או מסמכים נוספים, אם ידרשו, לענין חוב בשל אי תשלום אגרה.
- (ד) לענין סעיף זה, לא ייחשב פלט שהוא רשומה אלקטרונית כהעקת, אלא כמקור;

(8) סעיף 13 – בטל.

תיקון חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995⁴⁹, בסעיף 3א – 28. אגרה (כביש ארצי לישראל)

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "קטעים נוספים של כביש ארצי לישראל";
- (2) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "(בסעיף זה – בעל זיכיון קיים), או שייבחר לגביו בעל זיכיון לפי הוראות הסעיף האמור";
- (3) בסעיף קטן (ב), אחרי "לפי סעיף קטן (א)" יבוא "להכליל קטע נוסף של כביש ארצי לישראל בחוזה זיכיון שנחתם עם בעל זיכיון קיים";
- (4) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

- לפסקה (8)
- מוצע לבטל את הסנקציה הפלילית הכוללת בסעיף 13 לחוק מנהרות הכרמל, וזאת במקביל להרחבת הסעדים האזרחיים בענין אכיפת הגבייה. גם בחוק כביש חוצה ישראל בוטלה הסנקציה הפלילית עם הרחבת הסעדים האזרחיים בחוק.
- וזה נוסחו של סעיף 13 שמוצע לבטלו:
- "עונשין
13. מי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 62 לפקודת התעבורה לעבירת קנס שבית המשפט דן בה."
- סעיף 28 לפסקאות (1) עד (3)
- סעיף 3א לחוק כביש חוצה ישראל שענינו "הרחבת חוזה הזיכיון", קובע כי שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות

⁴⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 490; התשס"ו, עמ' 33.